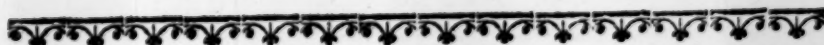

DISSERTATIO MEDICA,

INAUGURALIS,

DE

OPHTHALMIA.

Smith (Joan)

1433

DISSERTATIO MEDICA,
INAUGURALIS,

DE

OPHTHALMIA.

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S. S. T. P.

ACADEMIAE EDINBURGENAE Praefecti;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICAE decreto,

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subijci

JOANNES SMITH,

AMERICANUS,

Societ. Phys. Amer. Praeses Annuus,

Et Socius Extraordinarius,

Nec non

Soc. Phys. Sodalis.

Ad diem 12. Septembris, hora locoque solitis.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,LXXXVII.

DISSERTATIO
IN AUCTORITATE

DE
O T H E H E O

ANNUALE
D. GUILIELMO KOPPEL
ATHEMATICA

PROF. DR. D. GUILIELMO KOPPEL
ATHEMATICA

PROF. DR. D. GUILIELMO KOPPEL
ATHEMATICA

PROF. DR. D. GUILIELMO KOPPEL
ATHEMATICA

PROF. DR. D. GUILIELMO KOPPEL
ATHEMATICA

PROF. DR. D. GUILIELMO KOPPEL
ATHEMATICA

Reverendo admodum viro,

R O B E R T O D E A N S,

Qui

Ætatem juvenilem suam artibus excoluit,

Confilio adjuvit,

Et

Cura Paterna fervavit,

Hocce Opusculum,

Grati animi testimonium,

Utcunque impar,

Ea, qua par est observantia,

Consecrat

A U C T O R.

Mr. Stevenson with best wishes from
his sincere friend J. Smith

DISSERTATIO MEDICA,

INAUGURALIS,

DE

OPHTHALMIA.

RUBOR et dolor oculi; lucis intolerantia; plerumque cum lacrymatione, ophthalmiam apud Cullenum designant. Ophthalmia in duas dividitur species, membranarum altera, altera tarfi est inflammatio. Prior in tunica adnata, membranisque ei subjacentibus, sita est; posterior, glandulas sebaceas in tarso seu margine palpebrarum positas invadens, tumore,

2 DE OPTHALMIA.

re, erosione, et glutinosa exudatione plerumque stipatur.

Auctores hunc morbum satis recte in duas diviserunt species; idiopathicam scilicet, et symptomaticam. Prior eam comprehendit, in qua oculi inflammatio manifeste morbus primarius est, et a causis in ipso oculo agentibus oritur. In secunda specie inflammatio aut alios morbos in ipso oculo jam antea existentes sequitur, aut a causis in aliis corporis partibus vim suam exercentibus, et inde oculo communicatis, ortum ducit.

Hinc Cullenus, in Nosologiae Methodicae Synopsi, ophthalmias symptomaticas, "1mo, A morbo ipsius oculi. 2do, A morbis aliarum partium vel totius corporis," oriri dixit.

De sola ophthalmia idiopathica, omissa ex toto symptomaticae consideratione, pauca

ca hic tradere mihi in animo est; quia hujusce curatio morbi primarii curationem semper postulat, de qua in tali dissertatiuncula tractare impossibile est. Scriptores illi qui morbis oculi elucidandis operam navarunt, ophthalmiam idiopathicam in species fere innumeras distinxere. Recte eas ad duas modo memoratas, membranarum scilicet, et tarfi inflammationem reduxit eximius Cullenus; quae quidem, quum se invicem mutuo producere possint, saepe conjunctae inveniuntur.

Sed res est maximi momenti, ut discernamus, uter morbus sit primarius, quia haud raro a diversis oriuntur causis, et diversam ideo medelam requirunt.

Ophthalmiam praesertim membranarum in tot species diviserunt medici; perperam, Culleno iudice, quum morbus tantum gradu variare videtur, et iisdem remediis plus minus valide pro violentia ejus, adhibitis curatur.

M O R B I

4 DE OPHTHALMIA.

MORBI PHÆNOMENA.

Praecipuum ophthalmiae signum, est rubor adnatae *a majore numero vasorum*, quam quae in statu naturali conspiciuntur, *se ostendentium, et insolito more turgescientium*. Ea vasa turgida plerumque adnatae peculiariora sunt, raro in corneam tunicam sese extendunt. Saepenumero tamen in hac apparent vasa alba, maculas opacas efficiantia. Adnatae inflammatio per membranam continuam, interiori palpebrarum superficiei superextensam, serpit, et ita tarso communicata visceri humoris a glandulis ibi positae exudationem promovet, qui palpebras noctu conglutinat, mane vix absque summa difficultate et molestia separandas.

Oculus

DE OPHTHALMIA: 3

Oculus inflammatus ab omni, seu ipsius oculi globi, sive palpebrae, motu dolet. Adest una saepissime sensus, quasi pulveris particulae inter palpebram et oculi globum haerentis. Is sensus magnam humoris ex lacrymali glandula effusionem efficit.

Rebus ita se habentibus, visio, quippe quae oculi motum necessarium reddat, dolorifica fit; longe vero magis, ob lucem in oculum admissam, quam retina, absque summa molestia, tolerare nequit.

Dolor aliquando in sola adnata, nonnunquam profundius, quam oculi globus, percipitur. Hoc suadet ut credamus, inflammationem membranis subjacentibus, et ipsae retinae communicari, hinc oculum admissa luce praesertim dolere, et morbum dolore per caput quasi lancinante stipari.

Ophthalmia in suppurationem in variis adnatae locis factam aliquando desinit;
nunquam,

6 DE OPHTHALMIA.

nunquam, quod sciam, in gangraenam finem facit. Maculae hujusmodi suppurae in epithelio corneae superextenso nonnunquam occurrunt; sed longe frequentior corneae adfectio est maculae opaca, supra memorata. Ea opacitas haud raro per totam corneam sese diffundit, et videndi facultatem minuit, aut prorsus delet.

Per totum ophthalmiae decursum, visus, ob dolorem, quo stipatur, longe minus accurata est, saepe quoque splendore oculos perstringente turbatur; et aliquando, sed multo rarius, apparent muscae volitantes.

CAUSÆ REMOTÆ.

Inflammationem in omnibus fere corporis partibus fieri neminem latet; quam tamen

DE OPTHALMIA. 7

men in oculo, organo maximi mirabili, tam copioso nervorum et vasorum apparatu instructo, a minoribus causis ortum iri, etiam a priori verisimile foret.

Causae Ophthalmiae Remotae sunt,

I. Quae in homine nulla peculiari corporis constitutione praedito morbum cient.

II. Quae homines jam ante morbo opportunos adorientes ophthalmiam concitant.

Primum genus causarum comprehendit,

1mo, Vim externam oculis illatam, atque etiam ictus minime violentos, oculi globo palpebris nudato, inflictos.

2do, Corpora extranea stimulantia; five acria, ut fumus aut pulvis nicotianae; seu
mechanica,

8 DE OPHTHALMIA.

mechanica, ut arena, sub palpebras introducta, pili ciliares intus conversi, et tubercula palpebris adnata.

II. Secundi generis causae, *occasionalium*, et *potestatum nocentium*, titulo, ut variis auctoribus placuit, gavisae sunt. Eae morbum producere, nisi corpus jam antea ad earum actionem sit obnoxium, haud valent. Corporis ista conditio morbi opportunitatem faciens, Gaubio *feminiū*, aliis *praedispositio*, dicitur.

Habitus corporis plenus, et fibrae tensae, diathesis nempe phlogistica, ophthalmiae, ut et reliquarum phlegmasiarum, sunt feminiā. Morbo inducendo plurimum favent, quaecunque fluxum sanguinis in caput dirigunt. Laxitas etiam et debilitas vasorum oculi, tum congenita tum variis causis inducta, praecipuam ad morbum nostrum facit praedispositionem, neque raro ea debilitas ab ophthalmia praecedente inducitur.

Causae

DE OPTHALMIA. 9

Causae Occasionales sunt,

1mo, Lucis validioris diuturna applicatio ; quod fit sole, igne, lucernis, attente con-
spectis, praecipue si calor, humiditate con-
junctus, suum stimulum lucis stimulo ad-
jungat. Homines quoque in plagis Bore-
alibus, luci per hyemem a nive reflexae ob-
noxii, saepissime ophthalmia laborant.

2do, Lucubratio et assidua rerum minu-
tarum contemplatio sanguinis impetum in
caput, maxime in oculum, plurimum pro-
movent. Hinc illa frequens virorum stu-
dioforum et hominum operibus mechanicis
minutis incumbentium ophthalmia.

3^{tio}, Frequens ebrietatis iteratio, prae-
sertim si cantu et vociferatione, maxime si
multo calore externo et luce comitata fue-
rit, ophthalmiae causa frequentissima est,
quum ea omnia cor et arteriosum systema

B

stimulent,

10 DE OPTHALMIA.

stimulent, et sanguinis fluxum in vasa oculi, morbo jam obnoxia, plurimum augeant.

4to, Irritatio a variis oculi capitivae morbis communicata.

5to, Sanguis, a quacunque causa majori copia vel impetu in capitis vasa adactus; vel impeditus sanguinis per venas reductus.

6to, Calor et frigus, vel alterna utriusque applicatio, ophthalmiam in corporibus praedispositis procul dubio cient. Ille nervos vasorum directe stimulat, et humores rarefacit, etsi solida simplicia relaxet.

Hoc fibras simplices constringendo, efficit, ut lumine vasorum minore facto, sanguis minus libere transeat. Natura eam obstructionem aucto impetu superare conabitur. Sin calor et frigus seorsim hos effectus

DE OPTHALMIA. 11

effectus edunt, multo magis conjuncti valebunt. Igitur, si quis e calido cubiculo in aërem frigidum exierit, distentio a vasorum constrictione orietur.

Mutatione huic contraria, scilicet ex aëre frigido in locum calidiorem facta, sanguis rarefactus in vasa contracta ruet, et idem affectus a causis contrariis proveniet. Nam humores citius calore rarefiunt, quam vasa relaxantur.

7mo, An ventus sit ophthalmiae causa excitans, non satis compertum habeo. Illum successiva aëris frigidi ad oculos tene-ros applicatione morbum producere arbitrarer.

DE

DE CAUSA PROXIMA,

Quippe quae eadem sit ac in reliquis phlegmasiis, vix operae pretium est in hoc loco differere. Causae enim jam memoratae agunt, aut,

1mo, Directe stimulando, et eo modo constrictionem et auctum impetum faciendo, aut,

2do, Debilitatem vel atoniam inducendo; quam subsequuntur spasmus et actio vasorum aucta.

Hoc tantum proprii habet ophthalmia, quod membrana adnata, utpote tela cellulosa laxa non fulta, minus idonea sit ad effusionem et stagnationem humoris serosi, ideoque

DE OPTHALMIA. 13

ideoque ophthalmia multo rarius, quam aliae phlegmasiae, in suppurationem definit.

P R O G N O S I S,

Praefagia omnia, vel fausti, vel malis ominis, ex inflammationis causis plus minus amota facilibus, aut ex ejus violentia, et tractu ducenda sunt. Inflammatio lenis, vix ultra adnatam et palpebras extensa, larga lacrymarum excretio, cornea nitida et maculis carens, sanitatem plenam remedium idoneorum usu restitutum iri pollicentur.

Caecitatem, e contrario, minitantur, inflammatio gravis et diuturna; oculorum ariditas; maculae et obscuritas membranarum;

14 DE OPTHALMIA.

narum; globus oculi suppuratione affectus.

RATIO SYMPTOMATUM.

Ruboris, doloris, et lucis intolerantiae, rationem aliquam hic reddere conabimur.

Ruborem a rubris sanguinis particulis, in vasa membranarum, humorem solummodo decolorem in statu sano ferre solita, ab aucto sanguinis impetu adactis, oriri patet.

Copia sanguinis solito major, in vasa tenera impulsus, dolorem nequit non creare. Hinc dolor tum in membranis inflammatis, cum in tunica choroidea et retina, ubi, etsi non inflammatio, tamen auctus saltem sanguinis

guinis impetus fere semper subesse videtur; neque quisquam inficias ibit, quin fibrillae nerveae ita distentae doleant necesse sit.

Diu et multum inter physiologos disceptatum est, an lux in solam retinam, an in alias quoque oculi partes, vim stimulantem exercent. Si in solam retinam, ut verisimile videtur, agit, impatientiam lucis ex aliqua retinae affectione oriri consentaneum est. Vasa sanguifera nullibi plura quam in retina, nervos comitantur, haec ei tensioni impertiendae, quae ad impressiones externas certa oscillatione promovendas et retinendas idonea est, data fuisse videntur. Hanc igitur tensionem, five facultatem sentiendi, pro varia vasorum distentione variaturam, haud absimile est. Impetus igitur sanguinis in vasa retinae auctus eam facultatem usque ad dolorificum sensibilitatis gradum augebit.

RATIO

RATIO MEDENDI.

In ophthalmiae curatione, animus primum ad causas remotas amovendas et evitandas adhiberi debet. Eae, si sint corpora extranea, oculum irritantia, chirurgi opem poscunt; aliae, pro varia earum natura, variis modis tollendae sunt.

Duo sunt medendi consilia.

1mo, Sanguinis impetum, et actionem vaforum minuere.

2do, Symptomatibus quibusdam gravioribus levamen adferre.

I. Primae indicationi imprimis respondet, administratio antiphlogistica, quae in omni
stimulo

stimulo evitando ponitur, et cujus maxima pars, in hoc saltem morbo, in lucis amotione consistit.

Victus e lacte et vegetabilibus ut plurimum confectus, usurpari debet, vitato carne et liquoribus fermentatis aut spirituosus, praesertim urgente febre aut diatesi inflammatoria. Calorem externum, tum cubiculi tum vestitus, et lectionem, vel aliam visionis exercitationem, sedulo fugere debet aeger.

Stimulus lucis et oculorum motus, quippe qui plurimum molestiae et noxae aegro concilient, maxima cum cura vitari debent. Lucem fugere solent lippi, pilei margine lata demissa, aut fascia oculum affectum solummodo tegente. Sed haec minime consilio respondent; quum oculus obiectus aperti motus, ob arctum inter eos consensum, semper sequatur, et, impedita perspiratione, calor circa oculum affectum, quo

nihil magis noxium esse potest, accumulatur.

Alia prorsus ratio evitandae lucis, quam *Culleno* debemus, jam memoratis modis plurimum praestat; scilicet ut aeger tenebris quam maxime profundis immergatur. Neque ulla administratio majoris est momenti in ophthalmiae curatione, ut ex experientia ejus, effectuum tum in seipso tum in compluribus aliis molesto isto morbo laborantibus facta, aperte constat. Neque tamen non observandum est, aegrum post diuturnam in cubiculo obscuro commorationem paulatim tantam ad plenam lucem reverti debere.

In inflammationibus localibus, qualis ophthalmia, nisi diathesis phlogistica et pyrexia violentae sint, aut inflammentur membranae profundae, praecipue retina, sanguinis detractio copiosa generalis raro adhibenda est, quum ea missio humoris vitalis

talis oculo laboranti non fecus quam pro rata molis parte levamen adferet.

Missio tamen sanguinis, si unquam fiat, eo magis proderit, quo vas sectum oculo propius fuerit. Ideoque venas jugulares, aut arterias temporales, incidere praestabit.

Verum enimvero sua quoque habet incommoda haec sanguinis auferendi methodus, quum saepe difficile sit ramum arteriosum idoneum invenire, aut inventum et sectum ita rursus ligare ut periculosus fluidi vitalis fluxus praecaveatur, dummodo venae ligatura compressae non plus mali oculo inflammato afferant, quam arteriotomia boni adtulera. Horum loco, cucurbitularum cruentarum ad tempora applicationem suadet illustrissimus *Cullenus*.

Alii his omnibus evacuationibus vasorum palpebrae inflammatae, aut ipsius oculi scarificationem praetulerunt. Hanc variis

riis modis executi sunt. *Woolhouse*, chirurgus oculus peritissimus, initio seculi currentis, eam, quae ex temporibus Hippocratis et Celsi pumice aut carduorum spiculis oculo adfrictis semper facta fuerat, aristis hordei in penicillum collectis faciendum suavit. Rationem longe praestantior commendat et exercere solet chirurgus jure celeberrimus Bell, quippe qui scalpello certo modo constructo utendum censet *.

Dubitandum vero est, an illa detractio topica, ob parvam sanguinis missi quantitatem, utitur utilis et praestans, aliis largioribus evacuationibus in inflammatione saltem violenta et multa febre stipata ex toto superfedere debeat.

Hirudines temporibus et circa oculum applicatae, optimos saepe edunt effectus.
Hae

* Vid. Bell's System of Surgery, tom. 3. p. 243.

Hae tamen aliquando haud facile loco, quo cupimus, figuntur, maculas foedas relinquunt; ecchymosin sub palpebram inferiorem saepe faciunt, neque facile metiri possumus quantitatem sanguinis ab iis detracti.

Medicamentorum cathartorum usum, in morbis capitis, plurimum, nec injuria, laudavit Hippocrates. Alvi enim purgationes, tum magnam humoris aquosi quantitatem evacuando, et eo modo molem fluidorum minuendo, tum, stimulo ad intestina communicato, sanguinis impetum ab aorta adscendente in descendentem revellendo, morbos capitis, praesertim si committetur pyrexia, multum certe allevant.

Sed ob easdem rationes, quas in generali sanguinis detractioe considerata antea tradidi, exinanitionem intestinaleminime pro quantitate fluidi evacuati prodesse arbitratur *Cullenus*. Sin medicamenta hujusmodi

22 DE OPTHALMIA.

jusmodi usurpanda judicaverit medicus, cathartica lenia, urgente febre, potius quam acria adhibenda sunt. Neque medicamenta ex hydrargyro confecta, quantumcunque a fautoribus suis fuerint laudata, vim ullam peculiarem in nostro morbo curando possidere videntur.

Postquam febris deferbuerit, purgantia aquam copiose elicientia omnibus aliis anteponere debemus. Ad spasmum locorum affectorum laxandum, potius quam ad ferum evacuandum, vesicatoria multum profunt. Hujus rei fidem faciunt :

1mo, Quod meliores edunt effectus ante, quam post, alias exinanitiones.

2do, Praestat ut, parte cui cuticula detracta fuerit, sanata, alium vesicatorium imponamus, quam ut vesiculas medicamentis irritantibus admotis apertas servemus.

Epispastica

Epispastica vel pone aures, vel super tempora, vel etiam capillitio, detonsis capillis, applicari possunt. Sin loco postremo memorato imponantur, ampliora, quam in aliis partibus, esse debent.

His quodammodo adfinia sunt fontanelae et setacea, quae humorum determinationem ab oculis avertunt, saepe optimo cum eventu.

Id tamen incommodi habent, quod semel inflicta vix rursus absque summo periculo exsiccare queant.

Scintillae electricae, oculo detractae, saepe adnatae tunicae inflammationem feliciter resolvunt. Plerumque vero recidit morbus, neque quidem electricatio, quamvis crebro repetita, plenam semper sanitatem reducit.

Laudanum

24 DE OPTHALMIA.

Laudanum liquidum oculo instillatum ad dolorem levandum laudant plurimi scriptores.

Quum ophthalmia sit morbus externus, medici varias applicationes externas suaserunt. Minime tamen commendatione sunt digna, quaecunque vasa calefaciunt et relaxant; morbum enim semper augent.

Haud paulo magis profunt frigida lavatio, ipsi oculi globo admota; aëris frigidi admissio; medicamenta varia refrigerantia et astringentia minus irritantia: Aliquando etiam profuerunt applicationes spirituosae. Germani in talibus casibus aquae spirituosae, quam dicunt *Coloniensis*, virtutes vix non superstitiose mirantur.

Aqua frigida optime adhibetur, seu totam faciem in vas idoneum mergendo; five instrumento qualem depingit in systemate

mate chirurgiae vir celeberrimus jamque antea laudatus B. Bell *.

Inter medicamenta adstringentia eminet Plumbum, neque alio modo commodius adhibetur utilissimum metallum, quam in *solutione saturnina*. Zincum quoque vitriolatum, vulgo vitriolum album, atque medicamenta ex Cupro confecta, in ulceribus minutis quae in ophthalmia tarsi fere semper subsunt, saepe optimo cum eventu applicantur; etiam ubi morbus a systemate variis acrimoniis inquinato pendet.

II. Ut alterum medendi consilium expleamus, animus ad gravissima et molestissima morbi symptomata adhibendus est. In nonnullis morbi stadiis, aeger, ab humore viscido, glandulis Meibomianis secreto, quae oculos, praesertim mane, ut antea dictum est, arctissime conglutinat, pluri-

D

mum

* System of Surgery, tab. 29. fig. 2.

26 DE OPHTHALMIA.

num incommodi percipit. Hoc in omnibus fere ophthalmiae varietatibus accidit, praecipue vero in inflammatione tarfi. In ea specie, inflammatio plerumque citius tardiusve finem facit in ulcuscula plurima minuta, semper fere lente, nonnunquam inermi oculo, conspicienda, ex quibus glutinosus ille humor, ut videtur, exudat. Si haec oculi affectio idiopathica fit, inflammationis curationem ulcerum medela plerumque subsequitur.

Unguentum ex oleo et cera, cum admixto calce zinci, aut unguentum ex hydrargyri parte una cum quatuor axungiae porcinae partibus loco affecto mollissimo penicillo hora somni illitum, effectum, quem cupimus, plerumque praestat.

Morbo his aut similibus remediis superato, varia collyria ad reditum ejus impediendum laudarunt scriptores. Siquando autem nimia vitrioli vel quorumlibet medicaminum

dicaminum irritantium quantitas his fomentis adjecta fuerit, plus mali quam commodi secum proculdubio adferent. Frigida oculi, capitis, vel demum totius corporis lavatio, multo plus ad arcendum ophthalmiam valet. Quo vero certius contra morbi reditum provideatur, cortex Peruvianus fatis diu libere usurpandus est.

F I N I S.